

az, hogy az életre, tehát a nagy munkásságra, kitartó szorgalomra munkátlansággal neveljünk?

A felfokozott igények ki nem elégítése elégedetlenséget szül. Az elégedetlenség megrontója családi boldogságunknak, társadalmi s gazdasági jólétünknek, egy szóval egész földi boldogulásunknak.

Ettől pedig meg kell menteni az emberiséget. Meg kell menteni önmagáért. A mentésnek egyedüli módja: lefokozni e tulhajtott igényeket, nevelni a szorgalomra és munkára való képességet és akaratot.

A közgazdasági viszonyok javítása mellett erre kell törekednünk mindnyájunknak, ha a társadalmi bajokat orvosolni akarjuk.

Politikai hírek.

A király Budapestre jön?

A Budapest írja: A király október elején Budapestre jön hosszabb tartózkodásra. A látogatást hivatalosan a szokásos őszi vadászatokkal okolják meg, amelyeket a király a gödöllői korona uradalomban évente meg szokott tartani, de sokkal valószínűbb, hogy ő Felsége közlelő akarja figyelemmel kíséreni az ugyanakkor Budapesten újra kezdődő kiegyezési tárgyalásokat.

Evvel szemben a Bud. Tud. jelenti, hogy a királyi várban eddigelé semmit sem tudnak az udvari küszöbön levő ideérkezésről és ennek következtében ez irányban intézkedés nem történik.

A kiegyezés körül.

Az annabergi csatlakozás.

Hogy milyen förtelmesen kapzsi felfogás vezet az osztrákokat a kiegyezési tárgyalások során, erre élénk világot vet N. Fr. Pr. mai számának az a közleménye, mely az annabergi

már Baden területén voltunk, a Badeni tó partján Konstanzban. Ott láttuk a viz partján azt az épületet, mely az 1414—1418. Konstanzi zsinatnak helye volt.

A Bodeni tó Svájc legnagyobb tavai közé tartozik; Konstanzból teljes 4 óráig tart, míg a hajó Bregenzbe ér, pedig sebesen halad. Ot birodalom partjait mossa: Svájc, Ausztria, Bajorország, Württemberg és Baden határait. Az említett országok mindegyikének jelentős kikötője a taven: Rorschach, Bregenz, Lindan, Friedrichshafen, Romanshorn és Konstanz.

Bármily nagy is legyen, kemény télen mégis befagy, ritkán teljesen is. Felületét számos hajó szántja, kompokat is láttunk vasuti kocsikkal megterhelve.

Mielőtt Bregenzbe jutottunk, érintettünk minden kikötőt; legérdekesebb a lindai, hol két óriási kőoroszlán őrzi a bejáratot.

Naplementével értük el Bregenzet, njra osztrák talajon állva. Másnap még egy bucsupillantást vetettünk a szép Svájcra, Tírolra és szalon-turistákká változva nekiindultunk nagy Németországnak.

vasutcsatlakozás dolgával foglalkozik. A lap ismerteti Apponyi Albertnek tegnapelőtt a függetlenségi-pártkörben erről tett nyilatkozatát,

— Tehát Magyarország a kassa—oderbergi vasut magyar vonalának, olyan vasutnak, mely a magyar kormány befolyása alatt áll, önálló csatlakozását kívánja a porosz vasuti hálózathoz. Magyarországnak tehát ilyen módon mezőgazdasági termékei számára volna önálló ellenőrizhetetlen utja, melyet nem szabályozhatna az osztrák tarifa-politika. Ha akarná, egész forgalmát Németországgal a saját érdekei szerint és a mi érdekeink ellenére szabályozhatná. Olyan osztrák kormány, amely ebbe beleegyezne, bizonyára nehezen mehetne ki az utcára is s a reikszrát hazaárulás miatt bélyegezné még. Ezt tudja a magyar kormány. Ha egyáltalán akar kiegyezést, melyben ott volna ez az engedmény, darabokra tépné. Annaberg megadása tisztára lehetetlenség.

Bécsből jelentik: A Vaterland Andrassy gróf bécsi utazásának céljáról állítólag teljesen megbízható forrásból jelentik, hogy Andrassyt azért hívták Bécsbe, hogy az annabergi csatlakozás és a kassa—oderbergi vasut osztrák vonalának második vágánya dolgában közbenjárjon. Az most feladata, hogy az osztrák kormányt figyelmeztesse a „strategiai momentumokra, melyek mind a két követelés teljesítését kívánatosá teszik.

A magyar kormány most belátta a csatlakozás és az új sinpár fontosságát s Andrassy Gyula gróftot bizta meg azzal, hogy a stratégiai momentumokra való utalással megpuhítsa az osztrák kormányt. Ez volt Andrassy gróf Bécsbe való meghívásának célja.

Az új tárgyalások terminusa.

Még a mai bécsi lapok is tagadják, hogy a két kormány igenis megállapodott az új kiegyezési tárgyalások terminusában. Ennek a taktikázásnak kétségtelen cáfolata — ha ugyan szükség van rá — Kossuth Ferenének a nyilatkozata, melyet ma tett egy újságíró előtt.

— Annyi bizonyos, — mondta — hogy a kiegyezés mint kiegyezés egészen készen van s a tárgyalás a két állam kormánya között nem szakadt meg, csak megakadt. Megakadt pedig azért, mert a kiegyezés anyagába nem való dolgok kerültek felszínre. Az eddigi megállapodás szerint legkésőbb igenis október elején folytatni fogja a két kormány a kiegyezés tárgyalását Budapesten. Ebből is látható, hogy szakadás vagy végleges szakítás nem történt.

A kiegyezés és a nemzetiségek.

Néhány lapban olyan hír jelent meg, hogy a nemzetiségi képviselők az esetleg megkövetendő kiegyezést a horvátokkal együtt megobstruálják a parlamentben. Egy újságíró ebben az irányban megkérdezte Goldis László román nemzetiségi képviselőt, aki a többek közt így válaszolt:

— Ez nyílt kérdés a pártban. De ha arról van szó, hogy osztrák részről egy Magyarországra előnyös kiegyezés létesítésében akadályokat gördítenek, akkor készek vagyunk a magyar kormányt támogatni is. Ezzel tartozunk az országnak is, saját népeinknek is.

Kombinációk a krótaemelés ellenértékéről.

A bécsi lapok most azon törnek a fejeket hogy mik lehetnek azok a rekompenciációk,

amelyeket Wekerle Sándor a kvóta felemelése fejében követelt. A »Neue Freie Presse« három pénzügyi rekompenciációt talált fel egyszerűen. Eszerint a magyar kormány feltétel gyanánt kötötte ki a magyar járadékokra Ausztriában kivetett kétszázalékos járadékadó megszüntetését. Az osztrák pénzügyi kormányzatnak ugyanis az 1896-iki adótörvény értelmében joga van a külföldi értékpapirokat megadóztatni s ettől a jogtól nem is tekintett el még a magyar értékpapirokkal szemben sem. A Széll Körber-kiegyezés kimondotta az adómentességet, de mivel ez a javaslat nem emelkedett törvényerőre, még most a régi helyzet áll fenn. — Második követelés gyanánt a magyar járadékok paritásos kezelését említi a bécsi lap. Ez alatt a magyar érték óvadékképességének biztosítását kell érteni. Ez is régi követelése a magyar kormánynak s már az 1867-iki kiegyezés alkalmával szóba került. — Végül azt kifogásolta konkrét formában a magyar kormány, hogy az osztrák pénzügyi kormányzat állandó nehézségeket támaszt a magyar értékeknek a bécsi tőzsdén való jegyzése dolgában. Ennek megszüntetését harmadik feltétel gyanánt állította fel a magyar kabinet. — A »Zeit« értesülése szerint is a magyar járadékoknak és zálogleveleknek akarja a magyar kormány megszerezni azt a kedvezményt, hogy Ausztriában a kiskorúak pénze e papirokban is elhelyezhető legyen. A »Zeit« hosszabb cikkben kifejti, hogy ilyen nagy előnyben az osztrák kormány nem részesítheti Magyarországot néhány százalékos kvótaemelés fejében, amelyet Ausztria a kiegyezésben ugyis túlfizetett már.

Az alkotmánybiztosítékok.

A Neue Freie Presse reggeli lapjában azt jelenti, hogy az alkotmánybiztosítékok a következő pontokból állanak:

1. A közigazgatási bíróság hatáskörének tágítása.
2. Egy új bíróság felállítása, amely a minisztertanács és a közigazgatási bíróság hatásköri összűtközéseit intézi el.
3. A főispánok rendkívüli hatáskörének megszüntetése.
4. A megyei pénztárak visszaállítása.
5. A lex-Szapáry megszüntetése.
6. A királyi biztosok intézményének megszüntetése.
7. A kuriai bíraskodásról szóló törvény megújítása.

A bécsi lapok jelentése szerint Andrassy tegnapelőtti kihallgatásán sem tudta megszerezni a király jóváhagyását az alkotmánybiztosítékokról szóló javaslataihoz, mert nem tudta eloszlatni az uralkodó aggodalmait a felől, hogy e javaslatok az ő királyi jogait csorbítani fogják. Az alkotmánybiztosítékokról szóló javaslatok — írják a bécsi lapok — a magyar municipiumokat valóságos fiókparlamentekké változtatnák, melyekkel szemben a királynak parlament elnapoló és feloszlató joga megszűnének oly hatalmas eszköznek lenni a nemzet ellen, mint eddig volt. Így tolmácsolják a bécsi lapok az osztrák telfogást, persze osztrák forrásból. A végén azonban közlik magyar for-

Uj üzlet!

Uj üzlet!

— **Megérkeztek** —

Spreng Testvérek

cipő-, kalap- és uri-divat üzletében

az őszi idényre a legjobb minőségű és legszebb kivitelű férfi-, női-, gyermek- és kizárólag tiszta kézimunkából készített fiu-cipők. Legdivatosabb és legjobb férfi- és fiu-fehérműek, mely árukkal a legmérsékeltebb árukban és legszolidabb kiszolgálással állunk a nagyérdemű közönség szives rendelkezésére.

Kérjük nagybecsű pártfogásukat.

kiváló tisztelettel **Spreng Testvérek** NAGYVÁRAD, Zöldfa-utca.

rásból azt hirt is, hogy Andrásynak már nem kell aggódnia az alkotmánybiztosítók sorsa felől. A király ugyan még fontolgatja a javaslatokat, de bizonyos, hogy a legrövidebb idő alatt megadja Andrásynak az előzetes engedélyt a javaslatoknak előterjesztésére a parlamentben.

Apponyi és Prohászka a szekularizációról.

A református lelkészek országos gyűlése tegnap tárgyalta az 1848. XX. törvény végrehajtását s ezzel kapcsolatban tudvalevőleg olyan határozati javaslatot fogadtak el, mely elég világosan az egyházi javak szekularizációját követeli. Erre a nagy feltűnést keltő állásfoglalásra gróf Apponyi Albert kultuszminiszter az alábbi nyilatkozatot tette:

— Én arról értesültem, hogy a református papok állítólagos akciójának *nem lesz további folytatása* és hogy az evangélikus református egyház komolyabb elemei nem fognak részt venni benne, mert az akció megindításának a *felekezeti béke* vésteljes teldulása volna a következménye. Sajnálom, ha a jóhiszemű elemek engednék magukat *felhasználni sőt hatalmak által*, amelyek csak azért, hogy Magyarországon a politikai konszolidációt lehetővé tegyék, semmitől sem riadnak vissza, még attól sem, hogy a felekezeti békét, amelyet éppen most szilárd alapokra akarok fektetni, reménytelenül összekuszálják. Fölötte sajnálatos volna ennek az akciónak a megindítása éppen most, mikor megvan bennünk a legjobb indulat, a legjobb szándék, sőt amikor már eredménynyel, teitokkal is bizonyíthatja a kormán, hogy a protestánsok jogos kívánságait teljesíteni akarja és fogja és amikor a katolikus részről ez elé semmi akadályt nem gördítenek. Az előbbi kormányok az 1848. évi XX. törvény végrehajtása érdekében semmit sem tettek; nem lehet azt kívánni, hogy most tizenhárom nap alatt végezzünk vele. Az állítólagos akció, ismétlem, a *legveszélyesebb dolog volna*, amit csak elkövethettek a református papok s mivel a legmoverebb ellentétben volna az én álláspontommal: ez teljes megakasztását jelentené annak az akciónak, melyet az 1848. évi XX. törvény végrehajtása érdekében megindítottam. Remélem azonban, hogy a higadtabb elemek meg fogják akadályozni a veszedelmes görgeteg megindítását.

A ponyinak ez a nyilatkozata általános feltűnést keltett és politikai körökben sok szó esett róla. Felfogását, kijelentéseit párhuzamosan nélkül tetszéssel és megnyugvással fogadták.

Prohászka püspök nyilatkozata.

Prohászka Ottokár dr székesfehérvári megyés püspök következőképp nyilatkozott a váratlanul felvetődött kérdésről:

— Az ügyhöz nagyon kényes hozzáállnom. De nincs rá okom, hogy eltitkoljam a tegnapi gyűlés nyomán támadt érzelmeimet. Általánosságban nagyon meglepett a református papság e mozgalma, melyet, mint a föltűnedező általános elégedetlenség dolgában való fellépését határozottan elítélek.

— Végre felhevülni és panaszkodni akkor is jól esik, ha *csak siránkozni tudunk*, de a gyógyításra nincs képességünk. Az urak azonban nagy *elmaradottságot tanúsítanak a helyzet megítélésében*, midőn a túlzott radikálizmus utjára lépnek. Akik a szekularizációt helyeslik ma, azok *nem fognak megállni a szekularizációtól holnap*, hanem meg fognak tagadni minden állami támogatást az egyháztól. S akkor mit nyernek azok, a kik a tegnapi gyűlésben a jelszót kiadták? Legfőleg azt, hogy még több birtok jut idegen kézre s az élelmes elem fog megerősödni. Korlátolt föltogásra vall az az érvelés, hogy az 1848. évi XX. törvény cikk végrehajtását az egyházi javak gátolják s ennélfogva ezeket kell elkezozni. A törvény betűjének soha sem szabad oly módon érvényt szerezni, hogy a törvény szellemén essék sérelem.

Arra a kérdésére, új keletű-e vajjon ez a mozgalom, a püspök így felelt:

— En ujnak tudom, nem hallottam róla és nagyon meglepődtem első hírére. Azt hiszem azonban, hogy *ez a mozgalom egy forrásból támadt a koalíció elleni aknamunkával*. A közönség egy részében ugyanis az a hiedelem terjedt el, hogy a koalíciónak klerikális színezete van. Ezen a módon igyekeznek ellene bizalmatlanságot ébreszteni.

Arra a kérdésre várható-e, hogy a mozgalom nagyobb hullámot fog verni országszerte, Prohászka dr válasza ez volt:

— En ettől nem tartok. Egyelőre a mozgalom csak a református papok körére terjed ki; *remélem, hogy a hivatalos református egyház nem szimpatizál vele*. Az új egyesület, melynek kebeléből a jelszó elhangzott, csak a felekezeti surlódás melegágya lesz, ha a kezdett uton halad.

— Kétségtelen, hogy van baj minden részen: de ezen nem *meggondolatlan förmedvényekkel* lehet segíteni. M a magunk részéről rajta leszünk, hogy a papi gyűlésen kiadott jelszó *ne váljék a felekezeti villongás kezdetévé*.

A református lelkészek országos gyűlése határozatáról Balthazár Dezső ref. lelkész is, aki a kérdést felvetette, nyilatkozik most ekképpen;

— Nagy örömmre szolgál, hogy nyilatkozhatom a kongresszuson szóba hozott szekularizáció kérdésében, illetve helyreigazíthatom a sajtónak erre vonatkozó kommentálásait. Mi nem akarjuk a szekularizációt, legalább nem abban a formában, amint azt a lapok kommentálták. Tisztában vagyunk vele, hogy ez megbolygatná az állam eddigi kereteit. Mi csupán az 1848. XX. t.-c. betű szerinti végrehajtását sürgetjük, mert itt az ideje, hogy a protestáns felekezetek bajain segítsünk. Nem akarjuk tovább túrni a katolikus egyház jogtalan szupsemáciáját. Azt kívánjuk, delegáltassék ki egyházi személyekből és törvényhozókból álló bizottság, mely az egyházak birtokában levő vagyon jogi természetét, különösen eredetét, állapítsa meg és az állami eredetű vagyont nyilvánítsa az állam elidegenít-

hetetlen állami vagyonná, amely kulturális célokra legyen fordítva. Ezt a vagyont a szerint, amint az egyházak az állami lét keretein belül kulturális célokot szolgálnak, oly mértékben az egyes vallási hatóságok birlalatába kell adni. Ez nem szekularizáció. Fő, hogy Apponyi ne tartsa annak. Velünk e kérdésben a nemzet felekezeti különbség nélkül. Itt az idő, hogy igazán tegyünk valamit.

Tüntető népgyűlések.

A katonaság készenlétben.

Ismeretes, hogy október 10-ére a Ház első ülése napjára a szociáldemokrata párt általános sztrájkot hirdetett Budapesten. Ez a szándék azonban nem csupán a fővárosban lesz megvalósítva, hanem a vidéken is. A fővárosi szakszervezet illetőleg központi intézőség kiadta a jelszót, hogy október 10-én minden munkás sztrájkoljon.

A nagyváradi munkásokhoz is megjött ez a rendelet és az itteni szociáldemokraták már be is jelentették a főkapitánynak, hogy az október 10-iki általános sztrájk megbeszélése végett vasárnap, azaz holnap népgyűlést fognak tartani. Ez a népgyűlés összeesik az építő iparosok kongresszusával és kétségtelenül megállapítható, hogy tüntetés akar lenni ez ellen.

A népgyűlés megtartását a főkapitány tudomásul vette, azonban megtette a kellő óvintézkedéseket is. Előre láthatólag a szociáldemokraták, különösen a köművesek, ezen a napon nem fognak valami csendesen viselkedni, hanem azon lesznek, hogy a szintén szervekedni akaró építő iparosok kongresszusát megakadályozhassák.

Hogy a kellemetlen incidensek elkerülhetők legyenek, az építő iparosokat már megérkezésükkor megfelelő rendőr készenlét fogja őrizni a pályaudváron, hol Lőrinczy tb. alkapitány teljesít ekkor szolgálatot.

Vasárnap lesz a kongresszus, népgyűlés és löverseny, mind olyan események, melyek megfelelő karhatalmat igényelnek, erre pedig a mi csekély számú rendőrségünk teljesen elégtelen, miért megfelelő *katonai készenlét* fog szolgálatot teljesíteni. A rendőrség udvarán lesz a központ, hol a kirendelt katonaság lesz elhelyezve. Ezen kívül még több magán épület udvarán is lesz katonaság, hogy a kellő időben azonnal kivonulhasson. A rendőrség nagy része a népgyűlésen lesz, míg a löversenyen a csendőrség fog szolgálatot teljesíteni.

Vasárnap tekintettel a nagyon is mozgalmas napra az összes rendőrségi tisztviselők szolgálatot fognak teljesíteni. Rendőrségi készenlét nem lesz ezt a katonaság fogja pótolni.

E szerint Nagyvárad város közbiztonságáról vasárnapra kellőleg gondoskodva van.

Az október 10-ikére vonatkozó általános sztrájkra és az ekkor tartandó különböző népgyűlésekre vonatkozólag a főkapitányhoz Glacs Antal főispán átiratot intézett, hogy erre a

MIT IGYUNK?

hogy egészségünket megóvjuk, mert csak a természetes szénsavas ásványvíz erre a legbiztosabb óvószert.

Igyunk mohai
Igyunk mohai
Igyunk mohai
Igyunk mohai

ÁGNES-

forrást, ha gyomor-, bél és légsőhuruttól szabadulni akarunk.
forrást, ha a vesebajt gyógyítani akarjuk.
forrást, ha étvágyhiány és emésztési zavarok állanak be.
forrást, ha majbajoktól és sárgaságtól szabadulni akarunk.

A mohai Ágnes-forrás, mint természetes szénsavdús ásványvíz, föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyvíz; dus szénsavtartalmánál fogva nemcsak biztos óvszer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógyóknál fogva kitűnő szere a legkülönbözőbb gyomor-, légső- és húgyszervi betegségeknek, 26 év óta bebizonyosodott, hogy még ragályos betegségektől is, mint typhus, cholera megkímélte azokat, a kik közönséges ivóvíz helyett a bakteriummentes mohai Ágnes-vízzel éltek. Legjellegesebb orvosi szaktekintélyek által ajánlva. Számos elismerő nyilatkozat a forrás ismertető füzetében olvasható. Házartások számára másfélértékűnél valamivel nagyobb üvegekben minden kétes értékű mesterségesen szénsavval telített vízzel, sőt a szódaivíz is olcsóbb, hogy az Ágnes-forrás vizét a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse, nagyobb vidéki városokban lerakatok szervezettek ugyanott a forrás leírásának ismertető füzetét ingyen kapható. A forráskeléség. — Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőben.

Főraktár: **KISS KÁROLY** urnál Nagyváradon.

Kedvelt borviz!

napra a megfelelő karhatalomról idejében gondoskodják, nehogy a különböző kisebb ügyek elfajulva komolyabb következményű dolgot idézzenek elő.

UJDONSÁGOK.

* **Uj magyar állampolgár.** Tegnap Magyarország egy új állampolgárt nyert a megfelelő szertartásos és törvényes aktusok közepette. *Schlosser* Ignác bécsi születésű szemfedél gyártó, ki már hosszabb idő óta tartózkodik Nagyváradon a polgármester előtt letette a magyar állampolgári esküt. Az új állampolgár egész családjával Magyarországon fog letelepedni s itt fogja iparát üzni.

* **Kinevezés.** A nagyváradi királyi törvényszék elnöke *Fekete* Péter nagyváradi lakost a margitai királyi járásbíróhoz III. ad osztályu hivatalosulgává nevezte ki.

* **Tiszti lovagló iskola Nagyváradon.** A 19-ik hadosztály tüzérezred parancsnoksága tegnap értesítette Nagyvárad városát, hogy e kő 29-étől kezdődőleg Nagyváradon lovagló tanfolyamot fog tartani. A lovagló iskolában rendszerint 69 ló fog részt venni, miért is ezeknek ellátásáról kéri a parancsnokság, hogy a város gondoskodjék. A lovaglóiskola iroda helységét szintén a város fogja adni.

* **A szolgák féláru vasuti jegye.** Már régebben meg lett állapítva a kedvezményes vasuti jegyet élvezők állása illetőleg hivatali fokozata, mégis különösen az utóbbi időben igen sok megyei törvényhatóság felterjesztést intézett a kereskedelmi miniszterhez a célból, hogy a szolgák, illetőleg hajduk részére a kedvezményes, esetleg féláru vasuti jegy váltására bocsássonak ki igazolványokat. A kereskedelmi miniszter most körrendeletet intézett ez ügyben minden megye törvényhatóságához. E körrendeletben a miniszter határozottan kijelenti, hogy kik tarthatnak igényt az említett jegyekre. Altlánosságban mindazon közigazgatási állami egyének, kik rendszeres alkalmazottak, a tiszti esküt letették és nyugdíj jogosultsággal bírnak. Tehát csakis a tisztviselők a szolgák és minden más az említett hivatalokkal is részben összefüggésben levő, de azért egészében különálló részt képező hivatalok alkalmazottai e kedvezményekre nem tarthatnak jogot.

* **A hadmentességi adó közszemlén.** A magy. kir. pénzügyigazgatóság érvényesítésével ellátott 1907. évre szóló hadmentességi díj kivetési lajstromok az 1883. évi 44. t.-c. értelmében 8 napi közszemlére folyó hó 21-től 28-ig bezárólag a városi adóhivatal 30. számú szobájában azon figyelmeztetéssel tétetnek ki, miszerint azt az érdekeltek megtekinthetik és hadmentességi díjuk elleni netaláni felzárkólásukat Nagyvárad város közigazgatási bizottságához 15 nap alatt benyújthatják. Nagyvárad 1907. évi szept. hó 20. Városi adóhivatal.

* **Pótsorozás.** Tegnap tartották meg a tüzoltó-laktanya nagytermében a pótsorozásokat. Megvizsgálták összesen 67 állításkötelest. Az előállottaknak alig vált be 50 százaléka.

* **A káromkodás ellen.** A káromkodás annyira fejlett szokása népünknek, hogy szinte »magyar specialitás«-nak is nevezhetnők. Eredetileg tán még az ázsiai sikokról jött velünk. A kereszténység igyekezett mindig lenyomni a kitörő magyar temperamentumnak ezt a csunya kísérő sajátságát, de ha sokat is tett erre nézve az egyház, a mai időkben, mikor a világi hatóságok kevésbé törődnek ezzel az — elsősorban vallási felfogásba ütköző — szokással, a szocializmus és a katonaság mai nevelési rendszere növeli a káromkodás terjedését. Különösen a katonaság rövidlátásának lehet sokat a rovására írni, mert itt ép azok a tényezők, melyek az egyszerű közember lelkét csiszolni volnának hivatva, a tiszték és altiszték járnak elől a káromkodás kultuszában. Jól esik ily elszomorító tények közt olvasnunk azt az okos utasítást, melyet Szalay Mátyás, Szabadka derék rendőrkapitánya intézett e nagy bácskai város közönségéhez. Az utasítás így szól:

Tekintettel arra, hogy az utóbbi időben, különösen a munkások és az iparostanoncok között erősen elterjedt azon elítélendő rossz szokás, hogy utcákon, nyilvános helyeken megbotránkoztató, trágár és szeméremsertő kifejezésekkel illetik egymást, továbbá, hogy az Istent, Krisztust, Szűz Máriát, Szentháromságot, szenteket, mint a kereszténység imadásának, illetőleg tisztelésének legmagasabb eszményeit szidalmazva, nemcsak megbotránkoztatják a jó izlésű egyéneket, de a vallásos érzésűeknek a legnagyobb lelki fájdalmat is okozzák, amely cselekmények pedig nemcsak az egymás iránti köteles tisztelet, de a közrend szempontjából is megtorolatlanul nem hagyhatók, annáltozva utasítom a rendőrbiztosokat és a rendőrlégénységet, valamint a város külterületén működő m. kir. csendőrséget, miszerint a fent körülírt cselekmények elkövetőit, a megtorló eljárás foganatbavétele céljából, személyválogatás nélkül, hozzám haladéktalanul jelentsék fel. Szabadkán, 1907. évi szeptember 18-án. *Szalay* Mátyás. — Ilyen rendelet elkelne nálunk is.

* **Halálozás.** Mint részvétellel értesülünk özv. *Rohr* Ferencné született Zsombory Klementin tegnap délelőtt hosszas szenvedés után elhunyt. Az elhunyt 66 évet élt. A temetés holnap délután négy órakor lesz a Lujza menházban megtartva.

* **A testvéri szeretet hőse.** A testvéri szeretet megkapó hősiességéről ad hirt egy newyorki távirat. Cook csikágói milliomos, akit az amerikai sajtó most mint hőst ünnepel, vérszegény leánytestvére megmentéseért meghozta azt az áldozatot, hogy az orvosoknak, kik nővére életéről már lemondtak, azt az ajánlatot tette, hogy ömlesszenek az ő testéből át vért nővére testébe. Az orvosok végrehajtották a műtétet és Cook karjából a leány karjába mintegy 60 uncia vért ömlesztettek. A vérszegény leány azonnal jobban lett és most már az orvosok is biznak, hogy megmentik a leányt. Cook a műtét után kissé gyöngye lett, de gyöngesége 1—2 óra múlva elmúlt és azóta semmi utóhatását nem érzi a nagy vérvesztésnek.

* **Összeégett gyermek.** Tegnap délután borzalmas szerencsétlenség érte *Szász* Gusztáv 15 éves gyermeket. A biharmegyei takarékpénztár épületének második emeletén

Szász Gusztáv egy égő borszesz lámpa belét igazgatta, hogy erősebben égjen. Igazgatás közben a láng belekapott a fiu kötőjébe és pillanat alatt lángban állott az egész ruhája. A szerencsétlenséget a körülötte lévők azonnal észrevették és igyekeztek őt megmenteni. Az égő ruhát darabokban tépték le, azonban mire ezzel készen lettek, a szerencsétlen fiu testén igen súlyos égési sebeket szenvedett úgy, hogy eszméletlen állapotban kellett őt a megyei közkórházba szállítani. A helyszínen megjelent rendőrség megállapította, hogy gondatlanság nem terhel senkit s a szerencsétlenség egyedül a fiu vigyázatlanságának következtében állott be.

* **Félhelyáru gyermekelőadások az Urániában.** Ma szombaton délután 4 órától 6 óráig a szokásos félhelyáru gyermekelőadások lesznek az Urániában, melyeken a felöltöttek is a rendes helyáruk felét fizetik. Az új műsort az Uránia igazgatósága a legnagyobb változatosságban állította össze. Bohózatok, megrázó drámák, a kedves romantika, szemgyönyörködtető színes képek mind helyet találtak az új műsorban. A holnap bemutatásra kerülő új műsorban a következő képek vannak felvéve: Ravasz betörő. — Arabs bűvész. — A tolvaj kutya. — Repülő ballett. — Pénzhamisítók. — A menyasszony álma. — Boszorkánykonyha. — Zsur a házmestereknél. — Vendetta. — A becsület jutalma. — Karácsony angyala. — Gyermekrablás.

* **Hirdetmény.** A bécsben kiütött valódi himlő járvány elleni védekezés céljából értesítem a város közönségét, hogy a nyilvános védhimlő oltás egész október hó végéig vasárnaponként reggel 9—11 óráig a tüzoltó laktanya nagytermében díjtalanul eszközöltetik, ahol a védhimlő oltásokban az önként jelentkezők is részesülhetnek. Nagyvárad, 1907. szept. hó 19-én. *Bordé* Ferenc s. k., polgármester-helyettes.

TÁVIRATOK.

Az angol király és Kossuth.

Lipce, szept. 20. A Neuste Nachrichten a következő esetet jelenti, amely *Edwárd* királynak Marienbadban való tartózkodása alatt történt. *Kossuth* Ferenc, ki az angol királyllyal egyidejűleg üdült Marienbadban, kihallgatást kért a királytól; amelyet az megtagadott. *Edwárd* király a dolgról körülbelül a következő szavakkal nyilatkozott:

— Nem akartam *Kossuth*ot fogadni, mert nem kívánok Magyarország belső ügyeibe avatkozni.

Difteritisz.

Abaujszántó, szept. 20. Difteritisz járvány miatt, mely a környék falvakban már 2 hete szedi áldozatait, az állami iskolát 2 hétre bezárták.

Mikor fogad Apponyi?

Budapest, szept. 20. Apponyi Albert gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter e hó 25-én, szerdán délután 4

Az érmelléki Kereskedelmi és Ipari Részvénytársaság borkiviteli osztálya ajánlja tisztán kezelt hegyi borait.

Óraker általános kihallgatást tart. A miniszter ez év folyamán minden héten szerdán délután 4 óraker tartja az általános kihallgatásokat.

A lodzi vérengzés.

— Tömeges letartóztatások. —

Berlin, szept. 20. A Wolff ügynökség jelenti Lotzból: Tegnap este letartóztatták a meggyilkolt Silbersten gyárának összes munkásait és vizsgálati fogságba helyezték. A letartóztatott munkások száma 800. A lodzi szövőgyárakban ismét sztrájk tört ki.

Elkobzott plakátok.

Békéscsaba, szept. 20. Archim L. András, a békéscsabai paraszt demagóg újra megakarja indítani a két hónap óta szünetelő „Parasztujság”-ot. Ezt a szándékát hatalmas plakátokon hirdette meg, melyeket azonban igazgató mióvultukért a kir. ügyészség elkoboztatta. A rendőrség a kiragasztott plakátokat egész Békésvármegyében megsemmisítette.

TANÜGY.

A kereskedelmi iskola segítő egyesülete. A nagyváradai felső kereskedelmi iskola Ifjúsági Segítő Egyesülete tegnap tartotta meg Schussiek Adolf tanárelnök vezetése alatt tisztújító gyűlését, amelynek eredménye a következő: Elnök: Léderer Ervin f. o. t. Főpénztáros: Diner F. f. o. t. Jegyző: Weisz Gyula f. o. t. Ellenőr: Lévai Sándor f. o. t. Választmányi tagok: Pollák Arthur, Zutthy Andor, Sándor Imre f. o. t., Bosnyák Pál, Fleischer Dezső, Rácz Andor, Leitmann Márton, Süch János, Berger József, ksz. o. és Kertész István, Germann István, Moskovits Gyula, Korda István a. o. tanulók. Alapítványos: Jász Lajos.

MULATSÁG.

Kolon a legényegyletben. A Nagyváradai Katolikus Legényegylet ez ősz folyamán is megnyitja táncanfolyamát, melynek vezetésére ezúttal Antalfy Antalné okleveles táncitanitónőt sikerült megnyerni. A táncanfolyam szeptember 15-től november 24-ig fog tartani az egyesület nagytermében. Tanítás lesz hetenként vasárnap, kedden és csütörtökön este 8 órától fél 11-ig. A tanítás díja 12 korona, egyleti tagoknak 10 korona, melynek első része beiratáskor, második része október 20-án fizetendő. Október 20-tól részt vehetnek a tanításon ismétlődő és látogatók is, kik 30 fillér részvételi díjat fizetnek. Ugyancsak október 20-tól vasárnaponként nagykolon, melyre kolonisták és egyleti tagok 30 fillér, másik 1 korona hozzájárulási díjat fizetnek. November 24-én lesz a kolonból az egylet helyiségeiben külön meghívó és díjszabás mellett. A táncanfolyamra beiratkozni lehet az egylet helyiségeiben a tanítás estéin 8 órától. A kolon igen nagysikerűnek ígérkezik szeptember 15-én tényleg meg is kezdődött.

Igazságszolgáltatás.

A liberális sajtó dicsérete.

A múlt év május 2-án lezajlott élesdi választás kapcsán, melynél dr. Ertsey Péter nagyváradai ügyvéd volt a választási elnök, egy fővárosi lapban agresszív közlemény jelent meg, amely Ertsey Péter ellen irányult és annak, mint a választás elnökének működését

éles kritikával illette. A fővárosi lap közleményével a nagyváradai sajtó egy része is foglalkozott. E sajtóbeli közleményekre Ertsey Péter a Tisza-párti »Az Ujság«-ban válaszolt, válaszában élesen aposztrofálva azt az ujságírói gárdát, mely abból él, hogy a közönséget a tények elterdítésével tévutra vezeti, amely az emberek gyengeségeit, vagy hibáit zsarolási célra használja ki, amely az igazságot nem keresi, hanem annak megtalálását lehetetlenné teszi, amely az olvasó közönséget nem felvilágosítja, hanem bolonddá teszi, amely az ujságírást stréberkedésre és arra használja fel, hogy egyébként üres fejét a nagy közönség előtt szerepeltesse.

Ezekben a liberális sajtóra vonatkoztatott passzusokban Farkasházi orsz. képviselő sértő célzást tett az ő ujságírói működésére és azért fegyveres elégtételt kért Ertseytől. Az elmúlt év május 12-én folyt le a felek közt a honvédegyalogsági laktanyában a kardpárbaj, melyben mindketten megsebesültek.

A párbaj után a kir. ügyészség párbajvétség címén megindította a bünvádi eljárást Ertsey és Farkasházi ellen. Az ügy tárgyalása tegnapi volt kitűzve a nagyváradai kir. törvényszéken. A főtárgyaláson csupán Ertsey Péter dr. jelent meg. Farkasházi kimentette elmaradását. Ertsey Péter tekintetében a törvényszék megtartotta a főtárgyalást Millye Gyula kir. táblabíró elnöklésével és az élesdi képviselőválasztás volt elnökét párbajvétségért 2 napi államfogházra ítélte el. Ertsey megnyugodott az ítéletben.

NYILTTÉR.

Óvás!

Értesítjük a t. közönséget, hogy ismert gyártmányaink egyedül és kizárólag

REICHARD ÁRUHÁZA

cégnél kaphatók, miért is kérjük kalapszükséglet esetén azt onnan beszerezni.

Tisztelettel:

Pichler Antal,

cs. és kir. udvari kalapgyáros.

Ita J. Henrik,

cs. és kir. udvari kalapgyáros.

SPORT.

Lóverseny a nagyváradai gyepen.

Ma szombaton délután két óraker veszi kezdetét a szokásos két délutánra terjedő nagyváradai lóverseny. Lesz összesen 7 futam, melyekre a következő nevezések történtek:

I. Eladó verseny. Távfolság 1600 méter.
Czernin A. hdgy., Gladiator. Lovasa kék, sárga csillagok, kék sapka.
Czernin A. Akkor, Ugyanolyan drssben, mint előbb.
Egyedi L. Faragatlan. Viola, narancssárga ujjak, viola sapka.
Comp. K. F. Juventa. Barna, vörös sapka.

Liptay B. Grandiflora. Kék és vörös kockás, kék-vörös sapka.

Markovits I. fhdgy. Kiboko és Gorkij. Sárga, szürke pettyek és sapka.

Poxy K. fhdgy. Patyolat, Kék, sárga ujjak, kék sapka.

Schey P. száz., Ajándék. Fehér, vörös-kék szalag, vörös sapka.

Seprősi ménés, Ocskay brigadéros, Oriole és Diana Lila, fehér pettyek, lila sapka.

II. Zerge akadályverseny. Távfolság kb. 4200 m.

Br. Baich I., Nora. Szalmasárga, világoskék gombor, világoskék sapka, arany bojttal.

Czernin A. hdgy., Édes kincsem. Kék, sárga csillagok, kék sapka.

Gr. Esterházy M., Marcsi. Szalmasárga, sárga-kék gyűrűs ujjak, vörös sapka.

Fanta G. főhdgy., Mókus. Lila, világoskék ujjak és sapka.

Kintzig J. Szötyke. Szürke, vörös ujjak és sapka.

Koller E. száz., Garibaldi. Világoskék, fehér ujjak és sapka.

Kubinyi Gy. száz., Mondja csak. Kék, sárga ujjak, fehér sapka.

Molnár F., hdgy., Baba. Sötétkék, cseresznyevörös sapka.

III. Urögdi akadályverseny. Távfolság kb. 4200 m.

Koller E. száz., Liszka. Világoskék, fehér ujjak és sapka.

Lukács E. fhdgy., Jakub-Bey. Vörös, kék öv vörös pettyekkel, kék sapka.

Markovits I. fhdgy., Csingilingi. Sárga, szürke pettyek és sapka.

Schey P. száz., Galmiche. Fehér, vöröskék szalag, vörös sapka.

Seprősi ménés, Parnassus és Napraforgó. Lila, fehér pettyek, lila sapka.

Sibrik S. hdgy., Idylle. Sárga, sötétkék szalag és sapka.

IV. Hölgyek díja. Akadályverseny. Távfolság kb. 4200 m.

Gr. Esterházy A. hdgy., Anisette II. és Botha. Rózsaszín, fekete szalag és sapka.

Malanotti L. hdgy., Coda micu. Egyenruha, vörös-fehér szalag.

Markovits I. fhdgy., Csingilingi. Sárga, szürke pettyek és sapka.

Molnár F. hdgy., id. p k Baba. Sötétkék, cseresznyevörös sapka.

Paxy K. fhdgy., Dalderon. Kék, sárga ujjak, kék sapka.

Br. Schwaben—Durneiss Gy., Judás és Lily. Kék, vörös gyűrűk, kék sapka.

Br. Stummer K. fhdgy., Marcsa és Alcove. Sárga, sötétkék pettyek.

V. Szálkai gátverseny. Távfolság kb. 2600 m.

Beöthy P. ur, Daru. Aranysárga, fekete szalag, aranysárga sapka.

Kubinyi Gy. száz., Come si dice és p k Mondja csak! Kék, sárga ujjak, fehér sapka.

Br. Schwaben—Durneiss Gy. fhdgy., Judás. Kék, vörös gyűrűk, kék sapka.

Szunyogh Z., Móric. Világoskék, fehér szalag, világoskék sapka.

VI. Eladó gátverseny. Távfolság 2800 m.

Czernin A. hdgy., Athos. Kék, sárga csillagok, kék sapka.

Koller E. száz., Bij zabij!. Világoskék, fehér ujjak és sapka.

Liptay B., Excellence. Kék és vörös kockás, kék-vörös sapka.

Markovits I. fhdgy., Corkij és Tinny. Sárga, szürke pettyek és sapka.

Paxy K. fhdgy., Patyolat. Kék, sárga ujjak, kék sapka.

Schey P. száz., Ladyship. Fehér, vörös-kék szalag, vörös sapka.

Br. Schwaben—Durneiss Gy. fhdgy., Peia. Kék, vörös gyűrűk, kék sapka.

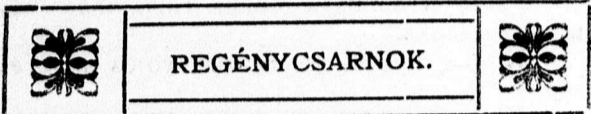
Sibrik S. hdgy., Westminster. Sárga, sötétkék szalag és sapka.

Seprősi ménés, Parnassus és Napraforgó. Lila, fehér pettyek, lila sapka.

Virágh L. hdgy., Délceg. Egyenruha, sárga szalag.

VII. Boné-kuti díj. Távfolság kb. 2000 m.

Br. Baich I., Lelkem. Szalmasárga, világos-kék gombok és sapka arany bojtjal.
 Czernin A. hdgy., Gladiator és Akkor.
 Kék, sárga csillagok, kék sapka.
 Klusacek L. száz., Hope. Egyenruha, zöld szalag.
 Koller E. száz., Coquin. Világoskék, fehér ujjak és sapka.
 Markovits I. fhdgy., Kiboko és Tiny-Tim.
 Sárga, sötétzöld pettyek és sapka.
 Schey P. száz., Sub rosa. Fehér, vörös-kék szalag, vörös sapka.
 Seprősi ménes, Gyere be és Seenympe.
 Lila, fehér pettyek, lila sapka.
 Sibrik S. hdgy., Nászuram. Sárga, sötét-kék szalag és sapka.
 Világhy Gy., Palotás III. Ezüstszürke, vörös sapka.

A rejtélyes kerékpár.

— Regény. —

Írta: **Daniel András.**

(Franciából.)

33

Hugó elhallgatott, erélyesen szorította össze ajkait és cousinséjának mélyen a szemébe nézve tekintetében nemcsak akaraterő, de kihívás is volt.

Regine hidegen csak ennyit felelt:

— Ön ura titkának.

— Nincs más titkom, minthogy szeretem!

A fiatal nő nem felelt! Csodálkozva látta Hugó, minő változáson ment át egyszerre. Mióta bevallotta, minő áldozatot hozott szenvedélyének, vagyis hamis tanúságot tett, ami annyira nehezére esett, mióta azt mondta Hugónak: »Hazudtam«, a lelke egészen elzárkózott. Láthatatlan, de áttörhetetlen gátat emelt maga elé. Előbbeni izgatottsága, melyet olyan kínos volt látni, megszűnt. Ajkai a reszketést mintegy mosolylyá változtatta át rendkívüli nyugalma.

— Mindent elvondott nekem? — kérdezte.

— Mindent!

— Akkor Isten önnel!

— A viszontlátásra, Regine!

— Nem . . . Isten önnel!

— Minő hangon mondja ezt! . . .

Regine némán állt előtte; Hugó is felállt.

Gyászruhájában Regine magasabbnak tetszett; halálosan sápadt arcában a kitágult szemek mintha kékebbek lettek volna.

— Nagyon szerencsétlenek vagyunk, Regine, — mormolá Hugó. — De miért válasszon el bennünket ez a megpróbáltatás?

— Nem a megpróbáltatást választ el.

— Az ön gyanuja tehát? . . . Még mindig a gyilkost látja bennem? . . .

— Nem . . . Hiszek önnek . . . Akarok hinni . . .

— Akar . . . de vajjon tud-e?

Erre a kérdésre a szép arcnak merevsége megszűnt és az megrángott a fájdalomtól.

— Oh! bizonyára tudnék, ha nem hazudtam volna én magam is! . . . Hazudtam az igazságszolgáltatás előtt . . . Ez az én büntetésem. Távozzék, Hugó, távozzék! . . . Engedje, hogy megbűnhődjék mindkettőnkért.

Ezen talányos szavak után Hugó semmi egyebet nem tudott többé kivenni belőle. Abbeli félelmében, hogy Regine valami helyrehozhatatlan kijelentést tesz, ha erőlteti a dolgot, Hugó nem mert magyarázatot kérni és eltávozott.

Minő égető fájdalmat vitt magával! M dőn tullepte a szoba küszöbét, úgy érezte, hogy egész élete, fiatal, hévteli erőttől és vágytól duzzadó élete itt marad.

És ő csak enjének élettelen bábját cipeli ki, hamuvai teli testet, melyet nem fog soha többé felvillanyozni — gondolá — az öröm megrengése, a büszkeség, a remény.

V.

Egy ragadozó ember.

Még mielőtt Regine és D'Ambarés hadnagy között véget ért a beszélgetés, Varouze elhagyta a Babylon-utcai palotát.

Szívélyessége, finomsága, amivel mások érzéseit átértette és tárgyalt, elbájolták a gróft. Lehetetlen volt több tapintattal érinteni mindazon fájdalmas bonyodalmakat, melyeket az olyan dráma, mint a solgrési, vet egy családba.

»Ha a köztársasági kormány valamennyi hivatalnokai ehhez hasonlítana, nem volna okunk a régi közigazgatást sajnálni — gondolta az öreg főúr, aki könnyelmű gondolkodásmódjával ilyen felületes benyomások után itél.

Látogatója távozás után a gróf, folytatta sétáját a kertben és kedve lett volna ott egy szivart elszívni.

— Nem, ez még sem lenne illő — mondá végignéve fekete öltözetén, melyet még nem vetett le. — Menjünk, vessük le ezt a gyászruhát . . . Aztán majd a dohányzóban, zárt ajtó mellett fogok egyet szivarozni. Csakhogy persze itt jobban esnék a langyos, üde levegőben, ami úgy cirógat, mint egy bársony kéz. Minő pompás idő! minő jó az élet! . . . És az a szegény Malboise . . . mégis csak borzasztó.

Ez a gyászbeszéd nagyon méltó volt az ilyen élvágyó önzéséhez.

Részvéte azonban sokkal nem birt, — azonnal kialudt, amint leánya ablakaira pillantott. Most már gondolhatott Regine boldogságára, miután az nem gátolta többé az ő jólétének lehetőségét.

— Végre is, csak ha nem lenne ez a titokzatosság és botránny, Reginere nézve így jobb. Nem biztosítja-e számára a házassági szerződés férjének összes vagyonát, nem számítva a herceg által adott hozományt? Ó felsége e házasság iránt mutatott jóakaromat el tudta ismerni. Ami egykoron nagyon szerény helyzetünk egészen megváltozott. És ez a gyermek szabad. Most már követheti szíve hajlamát . . . És bizonyára követi is már — folytatá — mert amint látom, sok mondanivalójuk van egymásnak Hugóval. Hm! . . . azt hiszem, ami vigasztalhatatlan kis özvegyünk nem fog kiapadhatatlan könnyeket ontani.

(Eolyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

A gabonátözsde határídeje.

Budapest, szept. 20.

Buza okt.	50 kilogrammonként	10.66
Rozs okt.	— — — — —	9.10
Zab okt-re	— — — — —	8.10
Tengeri májusra	— — — — —	6.15
Tengeri jul.	— — — — —	8.31

Értéktözsde.

Budapest, szept. 20.

Osztrák hitelrészvény	— — —	651.50
Magyar hitelrészvény	— — —	750.25
Leszámitoló bank	— — —	492.—
Rimamuranyi	— — —	64.25
Osztrák-m. államvasuti részvény	— — —	660.25
Közuti vasut	— — —	542.75
Városi villamos vasut	— — —	287.—

Hivatalos áriolyamok.

budapesti aru- és értéktözsde 1907 szept. 20-án.	
Magyar aranyjárdék 4%	111.20
Magyar koronajárdék 4%	93.20
Magyar keleti vasuti államkötvény 4%	82.30
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	93.—
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	95.50
Magyar nyerevény sorsjegy-kölesőn	189.—
Tisza szab. és szegedi sorsjegy-kölesőn	144.—
Osztrák járdék papirban	97.25
Osztrák járdék ezüstben	98.25
Osztrák járdék aranyban	116.—

Osztrák korona járdék	— — —	97.25
1860. oszt. államsorsjegyek	— — —	160.—
Osztrák-magyar bankrészvény	— — —	18.15
Magyar hitelbank részvény	— — —	750.25
Osztrák hitelbank intézeti részvény	— — —	652.—
Osztrák-magyar államvasuti részvény	— — —	660.—
20 frankos frankos (Napolendor)	— — —	19.12
Német birodalmi márka	— — —	117.77
London vista	— — —	240.67

A székely körvasut. A magyar királyi államvasutaktól nyert értesítés szerint a sepsiszentgyörgy—patancai vonal mátéfalva—gyergyóószentmiklósi vonalrész megnyitása napjától a helyi személy dijszabási »Függelék«-hez II. pótlék lép érvénybe, melybe az említett vonalrész állomásainak személy dijszabási beosztásán, továbbá a rendeletileg már életbe léptetett helyesbítéseken és kiegészítéseken kívül az állomások és megállóhelyek új betűsoros névjegyzéke is felvétellett. E pótlék, mely által az említett »Függelék«-hez kiadott I. pótlék, valamint az összes póttagok pótolatnak a magyar királyi államvasutak dijszabás elárúsító irodájában (Csengeri-utca 33.) 50 fillérért megszerezhető. Budapest, 1907. szept. 17-én. — *Az igazgatóság.*

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUOSKICS GYULA.

Nagyvárad városjog és gazdaságügyi osztályától.

Árverési és árlejtési hirdetmény.

Nagyvárad város tanácsától nyert megbízás folytán f. évi október hó 3-án d. e. 10 órakor a városház bizottsági termében az alább felsorolt vállalatokra és bérletre árlejtést illetve árverést fogok tartani.

1.) A sertésvásártér össi felőli részében létesítendő sertéshizlaló telep felépítése, a vállalati összeg 26544 korona 29 fillér, a bánatpénz 1300 korona az az ezerháromszáz kor.

2.) A tolonczok élelmezése 1908, 1909 és 1910 években, a bánatpénz 400 korona.

3.) A város területén gyakorolható vadászati jog bérbe adása, a bérlet idő kezdődik 1907 november 1-én s tart 1913 július 31-ig, bánatpénz 100 korona.

Ajánlatot szóval, vagy írásban lehet tenni s a zárt ajánlatok, melyekhez egyszersmind a kívánt bánatpénz is kézpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban, avagy a városi pénztár által kiállított letéti nyugtában csatolandó, alulírott kezéhez 1907 évi október hó 3-ik napjának d. e. 10 órájáig lehet beadni, mis azok felbontatni s elbírálatni fognak.

Azon körülményt, hogy ajánlattevő a vállalati, illetve bérleti feltételeket s az egységárjegyzéket s jelen hirdetményt, mely okmányok alulírott hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt megtekinthetők, ismeri és magára nézve kötelezőknek elfogadja, a zárt ajánlatokban világosan kifejezni köteles.

Ajánlattevőt tett ajánlata azonnal, ellenben Nagyvárad városát csakis az árverés, illetve árlejtés eredménye felett hozandó határozatának jogerőre emelkedésével kötelezi.

Nagyvárad, 1907 szeptember hó 13. án.

Komlóssy József
az árverési küldöttség elnöke

Eladó házak.

Csengeri-utcán két különálló új épület 4—4 szobával és megfelelő mellékhelyiségekkel.

Értekezhetni: Madarász és Flonta építőknél Percses-u. 30 Telefon 330.

Magyar királyi államvasutak.

195567 | 907.

Pályázati hirdetmény

Az alulirt igazgatóság a magyar kir. államvasutak részére jövő 1908. évi január hó elsejétől számítandó egy, három illetve öt éven át felmerülő tömítési lemezek ebonit és ruggyanta nemű anyagok szállítását biztosítani szándékozáva ezenel nyilvános pályázatot hirdet.

A kiírás tárgyát képező árukat előtüntető jegyzék, mely egyszersmind ajánlati mintául szolgál, valamint a szállításra vonatkozó részletes módozatok a magyar királyi államvasutak igazgatósága anyag és leltárbeszerzési (A III.) szakosztályánál (Budapest, Andrásy-ut 73. sz. II. em. 40. ajtó) ingyen megkaphatók.

A szabályszerűen kiállított ajánlatok legkésőbb **folyó évi október hó 15-ének déli 12 órájáig** a magyar kir. államvasutak anyag- és leltár beszerzési szakosztályában átadandók illetőleg posta útján oda küldendők és a boríték ezen külcimmal látandó el:

»Ajánlat 195567—907. | a III. számhoz.«

Bánatpénzül az ajánlott üvegáruk egyévi értékének 5 százaléka készpénz, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb **f. évi október hó 14-én déli 12 óráig** a magyar királyi államvasutak budapesti főpénztáránál leteendő.

Később benyújtott ajánlatok, valamint olyanok, melyek nem pontosan és a részletes módozatok betartása mellett állíthatnak ki, végül olyanok, melyek után bánatpénz nem tétetett le, figyelembe nem vétetnek.

Budapest, 1907. szeptember hó.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

Vérszegényeknek

idegeseknek, sápkrosoknak, neurastheniásoknak, női bajokban szenvedőknek páratlan hatású gyógyfürdő

Radna-Borberek

vasas fürdő

Besztercze-Naszódvármegyében.

Klimatikus hely, őstenyő környezet, subalpin klíma. Hideg és meleg fürdők. Vasas és szénsavas források.

Felvilágosítással szolgál: a fürdőbérletőség, Besztercén, Mihály-utca 18., június 15-től Radna-Borbereken. 61

Hirdetések

felvétetnek

e lap kiadóhivatalában.

2044—1907. számhoz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a Nagyvárad városi kir. járás-bíróságnak 1907. évi V. III. 250—4. számú végzésével dr Stocker József ügyvéd által képviselt Özv. Horváth Ferencné ferencné felperes részére Márkutz József alperes ellen 450 korona követelés és jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 980 koronára becsült ingóságokra a Nagyvárad városi kir. járásbíróság fenti számú végzése folytán az árverés elrendeltetik, annak a felülfoglaltatott követelése erejéig s amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes lakásán, Nagyváradon, Percecs-utca 17. számú házban leendő megtartására határidőül 1907. évi október hó 1. napjának délután 5 órája tűzött ki, mikor a bíróság lefoglalt lakatos gépek s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőknek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhívatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, amennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírott kiküldöttnek vagy írásban beadni vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Nagyváradon, 1907. évi szept. hó 13-ik napján.

Csathó Jenő,
kir. bir. végrehajtó.

Legjobbak
a
Moskovits
czipők.
Kossuth-utca 5.

!! Kiadó !!

Nagy Sándor-utca 8. sz. alatt

két udvari szoba

butorral, vagy anélkül
azonnal kiadó.

Uj üzlet! Uj üzlet!

Lukács Nándor
butor-raktára

műasztalos-, kárpitos- és díszítő műhelye
Nagyvárad, Fő-utca 8. sz. Széchenyi szállodával szemben.

Allandó raktár: háló, ebédlő
uri szoba és szalon berendezések, mindennemű modern styl szerint. Vas, réz és hajlított fa butorok reudkivül nagy választékban. 20

Pontos kiszolgálás. Olcsó árak.

Kívánatra rajzok és költségvetések ingyen.

Papi ruhák.

Mint néhai Lobotka István hirneves volt papi szabónak tanítványa és hosszu ideig segédje bátorkodom a nagyságos- és főtisztelendő papság becses figyelmét Kisfűrdő-u. 17. sz. alatti saját házamban megnyitott szabó üzletemre felhívni, ahol mindennemű papi ruháknek szintartó, erős, jó szövettel való elkészítését jutányos árban elvállalom, s miután a szabást egy budapesti szabásztanártól tökéletesen elsajátítottam azoknak szakszerű előállításáról alkalma lesz minden megrendelőnek meggyőződni. — Vidéki megrendeléshez elég egy minta reverenda beküldése is; kívánatra azonban a helyszínére személyesen is kiutazom.

Becsés pártfogást kér:

VAJNOVSZKY KÁROLY

papi és polgári-szabó.

Nagyvárad, Fürdő-utca 17. szám.

Nagyvárad középiskolai Internátus.

Nagyváradon, a Tisza Kálmán-téri Elek-féle házban (9. sz.) folyó évi szeptember hó 1-én

gimnáziumi, reáliskolai, felső kereskedelmi és polgári iskolai tanulók részére

az internátusban a második évfolyam nyílik meg.

Egyenkénti tanítás nevelő tanárok vezetése és ellenőrzése mellett. Szigorú korrepetálás és naponkénti kihallgatás a feladott leckékből.

Az intézet a város legegészségesebb helyén fekszik, közel a tanintézetekhez.

Bő tájékoztatót kívánatra ingyen küld az intézet tulajdonosa és vezetője, a kivel értekezni lehet naponként 9-től 12-ig.

Nagyvárad, 1907. június 14.

Dénes Pál,
intézettulajdonos és igazgató.

A jövő tanévre szükséges

összes

tankönyvek

valamint mindennemű

tan- és írószerek

kaphatók

Sebő Imre

könyv- és papírkereskedésében

Rákóczi-ut, Oláry-ház.